

KŘEŠŤANSKÁ IKONOGRAFIE

VY_32_INOVACE_DVK21/02

Karel Švuger

DVK/ 2. ročník

Květen 2012

Obrazová dokumentace,
náměty a symboly v
křesťanském umění

Ikonografie (z řečtiny ikon – obraz, grafein – psát, doslovně obrazopis) je jedno z odvětví dějin umění, které se zabývá popisem, klasifikací a interpretací různých zobrazení.

V námětu neboli významu uměleckého díla můžeme rozlišit tři vrstvy:

Prvotní neboli přirozený význam, který se dále dělí na faktický a výrazový - spadá do předikonografického popisu.

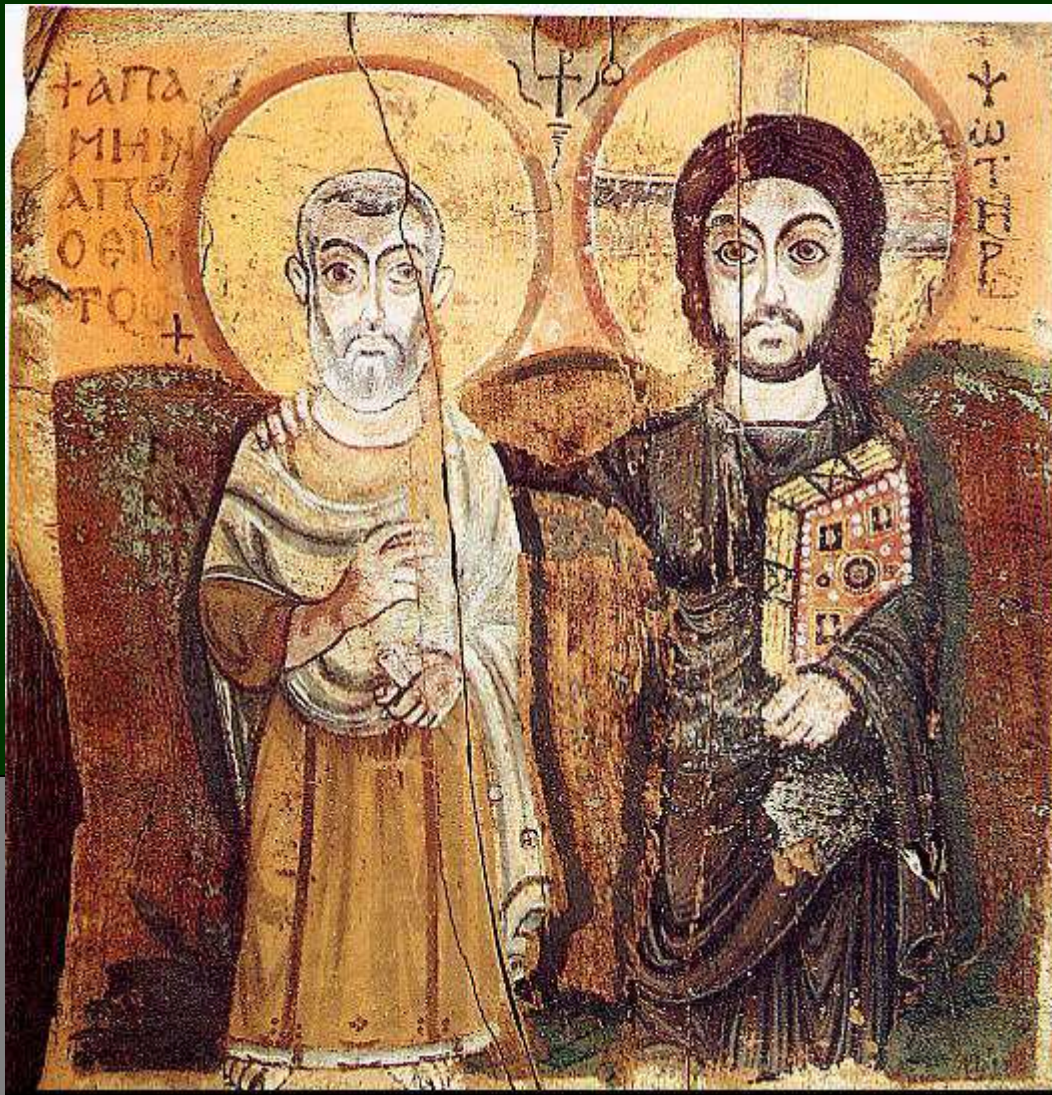
Druhotný neboli konvenční význam - ten zkoumáme při ikonografické analýze.

Vnitřní význam neboli obsah - spadá již do ikonologické syntézy.

Od počátku křesťanství pokrývá stěny chrámů výzdoba v podobě mozaiky nebo fresky, zpočátku s dominujícím Trůnícím Kristem ve výjevu Posledního soudu, později často skládající cyklus výjevů ze života patrona daného kostela. Časem se objevují samostatné deskové obrazy, jednak skládající více či méně složité oltáře (časté jsou diptychy a triptychy), jednak volně rozmístěné v interiéru kostelů; oblibu získal zvláště cyklus výjevů Křížové cesty.

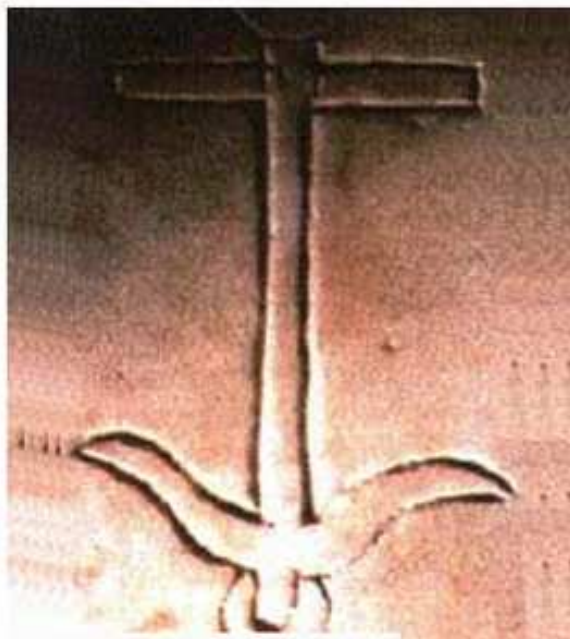

Ikona je náboženský obraz (přenosný nebo součást ikonostasu) užívaný v oblasti východního křesťanství, tedy v pravoslavné a řeckokatolické církvi. Námětem ikon je vyobrazení Krista, bohorodičky a světců a výjevy z jejich života.

Pozor na záměnu s *ikonologií*, tj. naukou o významu, která interpretuje významy nejrůznějších vyobrazení v závislosti na jeho dobovém filozofickém, historickém, náboženském nebo společenském okolí (*Blažíček, Kropáček*).

ZDROJE:

BAUER, Alois. *Dějiny výtvarného umění*. 1. vyd. Olomouc: Rubico, 1998, 287 p. ISBN 80-858-3925-3.

CHÂTELET, Albert a Bernard Philippe GROSLIER. *Světové dějiny umění: malířství, sochařství, architektura, užité umění*. České vyd. 2., upr., Praha: Ottovo nakladatelství v divizi Cesty, 2004, 784 s. ISBN 80-718-1936-0.

MRÁZ, Bohumír a Odborná spolupráce Marie ČERNÁ. *Dějiny výtvarné kultury*. 4. vyd., V Idea servis 3. vyd. Praha: Idea servis, 2002, 287 p. ISBN 80-859-7039-2.

ROYT, Jan. *Slovník symbolů: Kosmos, příroda a člověk v křesťanské ikonografii*. Vyd. 1. Praha: Mladá fronta, 1998, 201 s. ISBN 80-204-0740-5.

RULÍŠEK, Hynek. *Postavy, atributy, symboly: slovník křesťanské ikonografie*. 2., upr. vyd. České Budějovice: Karmášek, 2006, ca 500 s. ISBN 80-239-7434-3.

Internetové zdroje:

<http://cs.wikipedia.org>

<http://www.artmuseum.cz>

<http://historika.fabulator.cz>

<http://www.umeni.euweb.cz>

<http://www.dejinyumeni.czweb.org>